

Sygn. akt I C 241/19 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Legionowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Monika Michaluk-Mazurek
Protokolant:	Joanna Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2020 r. w L. sprawy

z powództwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko A. P.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę(...) (...)złoty tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę (...)(...) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Monika Michaluk-Mazurek

Sygnatura akt I C 241/19

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 27 grudnia 2018 r. powód (...) Towarzystwo (...) S.A. W W. domagał się zasądzenia od pozwanego A. P. kwoty (...) zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że żądanie swe wywodzi z łączącej go z pozwanym umowy ubezpieczenia OC, powód świadczył ochronę ubezpieczeniową do dnia 10 września 2017 r., pozwany nie opłacił jednak należnej składki, przez co powstało zadłużenie w kwocie (...) zł, do tego dochodzą skapitalizowane odsetki za opóźnienie za okres od dnia 11 września 2017 r. do dnia 26 grudnia 2018 r. (pozew – k.1-3)

W dniu 27 grudnia 2018 r. wydany został przez Sąd Rejonowy (...) nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w epu, z kolei w dniu 21 lutego 2019 r. pozwany wniosł od tego nakazu sprzeciw. (nakaz – k.3v).

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł, że przed upływem okresu obowiązywania umowy OC, o której mowa w pozwie, wysłał na adres skrzynki mailowej powoda wypowiedzenie tej umowy. Powód otrzymał to wypowiedzenie, gdyż następnego dnia – również drogą mailową – oświadczył, że w jego ocenie wypowiedzenie nie spełnia wymogów formy pisemnej i dlatego nie doszło do skutecznego wypowiedzenia tej umowy. Pozwany podniósł, że w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych nie przewidziano dla formy pisemnej wypowiedzenia rygору nieważności w związku z czym argumentacja powoda nie może być uznana za zasadną. (sprzeciw – k.4v-6).

Po przekazaniu sprawy do Sądu Rejonowego w Legionowie, powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko (pozew – k.14-16). Z kolei pozwany w odpowiedzi na pozew powtórzył argumentację ze sprzeciwu w epu (odpowiedź na pozew – k.46-50). Obie strony wniosły o zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony łączyła umowa ubezpieczenia obowiązkowego OC z dnia 7 września 2016 r. - polisa numer (...), której przedmiotem było objęcie ochroną ubezpieczeniową pojazdu V. (...) S., (...) w okresie od dnia 10 września 2016 r. do dnia 9 września 2017 r. Zakresem umowy objęte było także ubezpieczenie AC. Składka całkowita do zapłacenia wynosiła (...) zł, a termin płatności poszczególnych rat przypadał co kwartał, dziesiątego dnia miesiąca – ostatnia rata miała miejsce 10 czerwca 2017 r. Należności z tytułu umowy za ten okres zostały przez pozwanego opłacone.

Częściowo okoliczności niesporne, nadto dowód: polisa – k.52-54.

W dniu 8 września 2017 r. a więc na dzień przed upływem ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z powyższej umowy, pozwany wysłał do powoda drogą e-mail pismo z oświadczeniem o wypowiedzeniu tej umowy. Pozwany zdecydował się na taką formę wypowiedzenia z uwagi na fakt, że przez cały okres pięciu lat trwania umowy między stronami cała korespondencja pomiędzy nimi odbywała się w taki właśnie sposób. Pozwany pozostając w przekonaniu, że umowę wypowiedział skutecznie, w dniu 10 września 2017 r. zawarł umowę ubezpieczenia OC z firmą (...) na okres od 10 września 2017 r. do 9 września 2018 r.

W emailu zwrotnym wysłanym do pozwanego dnia 9 września 2017 r. powód oświadczył z kolei, że wypowiedzenie umowy polisy (...) nie zostało opatrzone własnoręcznym podpisem właściciela pojazdu w związku z czym polisa została odnowiona na kolejny rok. Całkowita składka do zapłacenia z polisy odnowionej miała wynosić (...)zł. Powód wystosował dnia 23 listopada 2018 r. do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty (...)zł. Składka z tej polisy nie została przez pozwanego uregulowana.

Dowód: email – k.55-55v, email – k.56, polisa – k.28, wezwanie do zapłaty i potwierdzenie nadania listem poleconym – k.29-30, zeznania pozwanego – k.64-64v, polisa – k.82-83 i dowód opłaty pierwszej składki.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów złożone do akt sprawy przez strony postępowania, albowiem nie były one kwestionowane przez strony, a ich prawdziwość nie budziła także wątpliwości Sądu. Dotyczy to także znajdujących się w aktach sprawy kserokopii (polisy, wezwanie do zapłaty, wydruk e-mail). Sąd poczynił ustalenia faktyczne w oparciu o informacje wynikające ze znajdujących się w aktach sprawy kserokopii dokumentów albowiem okoliczności w nich zawarte nie zostały zaprzeczone przez stronę przeciwną, nadto potwierdzone zostały one przez inne dowody przeprowadzone w sprawie i uznane przez Sąd za wiarygodne. Dlatego też mając na uwadze brzmienie art. 229 k.p.c. oraz art. 230 k.p.c. Sąd uznał fakty z nich wynikające za przyznane. Zgodnie bowiem z treścią art. 230 k.p.c. gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Z kolei art. 229 k.p.c. stanowi, iż nie wymagają również dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Sąd poczynił ustalenia faktyczne także w oparciu o zeznania pozwanego złożone na rozprawie. Zeznania te zgodne były ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, spójne i logiczne oraz zgodne z doświadczeniem życiowym, w związku z tym Sąd nie znalazł podstaw do tego, by odmówić przyznania im waloru wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Uzasadnione okazały się zarzuty pozwanego związane z tym, że powód niezasadnie domaga się zapłaty kolejnej składki ubezpieczeniowej od pozwanego, powołując się na automatyczne przedłużenie umowy ubezpieczenia, skoro pozwany wypowiedział umowę OC łączącą go z powodem.

Stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2019.2214 j.t. – dalej ustawa, ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych) posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu. Zgodnie zaś z art. 28 ust. 1 ustawy jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2.

Klauzula prolongacyjna, która przewiduje „milczące” zawarcie umowy ubezpieczenia na następny okres 12 miesięcy służy zapewnieniu nieprzerwanej ochrony ubezpieczeniowej. Dochodzi wówczas do przedłużenia stosunku ubezpieczeniowego z mocy ustawy. Jeżeli posiadacz pojazdu nie jest zadowolony ze świadczonej przez zakład ubezpieczeń ochrony i na następny 12-miesięczny okres ubezpieczenia chce zawrzeć umowę z innym zakładem ubezpieczeń, musi powiadomić o tym zamiarze dotychczasowy zakład ubezpieczeń najpóźniej w dniu poprzedzającym upływ okresu ubezpieczenia, składając stosowne oświadczenie wyrażające wolę niezawierania kolejnej umowy, zwane wypowiedzeniem. Jeśli tego nie uczyni, przez następne 12 miesięcy jest zobligowany do korzystania z ochrony świadczonej przez dotychczasowy zakład ubezpieczeń (por. D. Maśniak, Komentarz do art. 28 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych 2009.10.01, opublikowano Lex, 2010).

Z treści przywołanego przepisu wynika zatem, że regulacja ta odnosi się jedynie do formy w jakiej powinno zostać złożone oświadczenie o wypowiedzeniu i do terminu jego doręczenia. Z przepisu tego nie wynika natomiast z jakim momentem następuje złożenie oświadczenia woli przez stronę umowy, nie ma również określonych żadnych szczególnych skutków niezachowania formy pisemnej wypowiedzenia. Z tego też względu należało przyjąć, iż w kwestiach tych zastosowanie na mocy art. 22 ust. 1 ustawy znajdzie Kodeks cywilny. Przepis art. 61 § 1 k.c. stanowi zaś, iż oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W tym miejscu wskazać należy, iż oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia obowiązkowego powinno dotrzeć do ubezpieczyciela nie później niż na jeden dzień przed upływem 12 miesięcy, na który umowa OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta co wynika z art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Powód przesłał oświadczenie o wypowiedzeniu dzień przed końcem umowy – co wprost wynika z daty i godziny znajdującej się na wydruku email (k.55), zaś e-mailem z następnego dnia powód potwierdził jego otrzymanie. Powód nie kwestionował ani wówczas ani w żadnym momencie procesu tego, że oświadczenie zostało złożone zbyt późno. W tym względzie zatem fakt dotarcia oświadczenia o wypowiedzeniu do powoda w ustawowym terminie należało taktować jako niesporny.

Osią sporu było natomiast to, czy złożone w formie e-mail oświadczenie o wypowiedzeniu zapobiegło automatycznemu przedłużeniu umowy OC, o którym mowa w art. 28 ustawy. Powód podniósł bowiem, że z uwagi na brak własnoręcznego podpisu, oświadczenia tego nie można traktować jako złożonego w formie pisemnej a zatem nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC. Dla odparcia tej argumentacji ponownie odwołać trzeba się do regulacji Kodeksu cywilnego a mianowicie do jego art. 73 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności. Oznacza to, że zastrzeżenie formy pisemnej bez wskazania na rygor nieważności czynności oceniać należy według reguł z art. 74 k.c., a zatem jako zastrzeżenie formy dla celów dowodowych (z wyjątkiem zastrzeżenia takiej formy dla wywołania określonych skutków prawnych). Przepis art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych nie wskazuje na rygor nieważności wypowiedzenia dokonanego w innej formie niż pisemna, ani też nie zastrzega tej formy dla wywołania określonych skutków prawnych. Tym samym forma pisemna została zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych. Wadliwie zatem przyjmuje powód, że dokonane drogą mailową wypowiedzenie pozbawione jest znaczenia prawnego (por. także wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z 17 lutego 2011 r., sygnatura akt III Ca 1457/10, lex nr 1713758).

Zastrzeżenie formy pisemnej dla celów dowodowych – jak ma to miejsce w sprawie – ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności (art. 74 § 1 k.c.). Zakaz ten nie ma jednak charakteru bezwzględny - w świetle art. 74 § 2 k.c. bowiem strona może dowodzić dokonania czynności korzystając z zeznań stron lub świadków w trzech sytuacjach: jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Pozwany, który jest konsumentem, przedstawił wydruk email przesłany do powoda – przedsiębiorcy - wraz z datą nadania, który nie był kwestionowany przez powoda. Nadto złożył zeznania, w których potwierdził wypowiedzenie umowy ubezpieczenia. Nie było podstaw do uznania zeznań tych za niewiarygodne skoro spójne były z pozostałymi dowodami, zgodne z doświadczeniem życiowym i logiczne. Podkreślić trzeba także, że pozwany pozostając w słusznym przekonaniu, że do przedłużenia umowy ubezpieczenia OC z powodem nie doszło, zawarł umowę ubezpieczenia OC na kolejny okres z innym ubezpieczycielem.

Wskazać należy także, że powód nie dopatrywał się błędu w tym, że wypowiedzenie zostało wysłane drogą e-mail a nie przykładowo listem poleconym, lecz w tym, że pozwany nie złożył na oświadczeniu wysłanym drogą e-mail podpisu. Wskazać więc w tym miejscu należy, że przykładowo przesłanie e-mailem skanu podpisanego dokumentu również nie byłoby równoznaczne z zachowaniem formy pisemnej. Do złożenia oświadczenia woli w formie elektronicznej, które równoważne jest z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej potrzebne jest bowiem złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Pozwany natomiast wysłał email, do którego załączył oświadczenie o tym, że wypowiada umowę ubezpieczenia łączącą go z powodem. Oświadczenie o wypowiedzeniu zostało więc przez pozwanego skutecznie złożone, chociaż nie w formie przewidzianej ustawą i dotarło w terminie przewidzianym ustawą do powoda. Email wysłany został 8 września 2017 r. (dowód – k.55 – powód nie kwestionował tego dokumentu). Dzień później powód poinformował pozwanego, że w związku z tym, iż wypowiedzenie nie zostało opatrzone własnoręcznym podpisem, to polisa odnowiona została na kolejny rok (pismo – k.56). Podkreślić przy tym trzeba, że korespondencja drogą mailową odbywała się między stronami tej umowy przez cały okres jej trwania i stąd przekonanie pozwanego, że i w tym przypadku sposób taki będzie wystarczający.

Mając na uwadze ustalony powyżej stan faktyczny sprawy, nie było in concreto podstaw do uznania, że doszło do kontynuacji umowy ubezpieczenia i do dochodzenia w związku z tym należności z tytułu nieuregulowanej składki od pozwanego.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił powództwo w całości jak w punkcie pierwszym sentencji.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc mając na uwadze wynik sprawy. Na koszty, które powinien ponieść powód jako przegrany składały się koszty zastępstwa procesowego obliczone zgodnie z wartością przedmiotu sporu na kwotę (...) zł zgodnie z obowiązującym na dzień wniesienia pozwu Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.) par 2 pkt 2 oraz (...) zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sędzia Monika Michaluk-Mazur